

Elemzés

A V4-ek az erős nemzetállami keretek és a családok támogatása mellett állnak

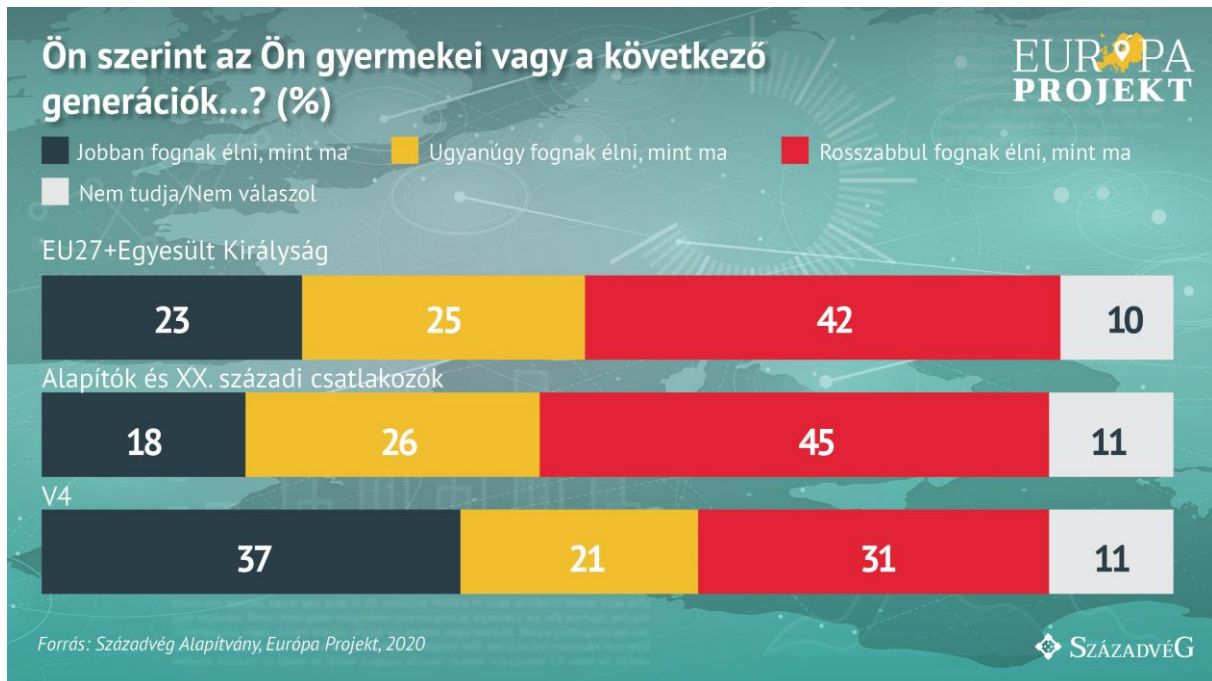
A visegrádi országok – Magyarország, Lengyelország, Szlovákia, Csehország – szövetsége idén ünnepli megalakulásának 30. évfordulóját. Az együttműködés jelentőségét mutatja, hogy február 17-én Krakkóban jubileumi csúcstalálkozóra került sor, melyen Charles Michel, az Európai Tanács elnöke is részt vett. A szövetséggel járó kölcsönös előnyök mellett fontos kiemelni, hogy az elmúlt években a V4-ek az európai politika meghatározó szereplőivé, a régió érdekeinek hatékony érvényesítőivé váltak. Jelen elemzés a Századvég Európa Projekt nevű – a 27 uniós tagállamot, Nagy-Britanniát, Norvégiát, valamint Svájcot érintő – közvélemény-kutatásán alapul, és annak járt utána, hogy a visegrádi együttműködés polgárai hogyan vélekednek az Európai Unió jövőjéről, az illegális migráció kezeléséről, valamint a családok támogatásáról illetve a gyermekvállalás ösztönzéséről.

A visegrádi országok bizakodóak a jövőt illetően

A kutatás alapján megállapítható, hogy a V4-es országok az európai átlaghoz, illetve az alapító nyugat-európai tagállamokhoz képest jobban bíznak az uniós intézményekben és pozitívabban látják az európai közösség jövőjét. A felmérés rámutat, hogy a V4-es megkérdezettek több mint háromnegyede (76 százaléka) bízik az Európai Unióban, míg az alapítók és 20. századi csatlakozók körében ez az arány 66 százalék. Ezzel párhuzamosan az alapító és a múlt században csatlakozó országokban a válaszadók 65, a visegrádi országokban viszont 75 százaléka szavazna a maradás mellett egy uniós tagságról szóló népszavazáson. Érdekesség, hogy az európai közvélemény évről évre közelebb kerül ebben a kérdésben a V4-es polgárok álláspontjához: 2017-ben az uniós és brit megkérdezettek 64, 2018-ban és 2019-ben 65-65, 2020-ban pedig már 67 százaléka voksolt volna hazája EU-tagsága mellett.

Kijelenthető továbbá, hogy az alapító és a 20. században csatlakozó tagállamok válaszadóinak többsége (55 százaléka) úgy látja, hogy a gazdaság helyzete az Európai Unióban gyengülni fog a következő években, valamint a 21 százaléuk szerint nem fog változni. Ezzel szemben a V4-együttműködés államaiban a gyengülést vizionálók aránya

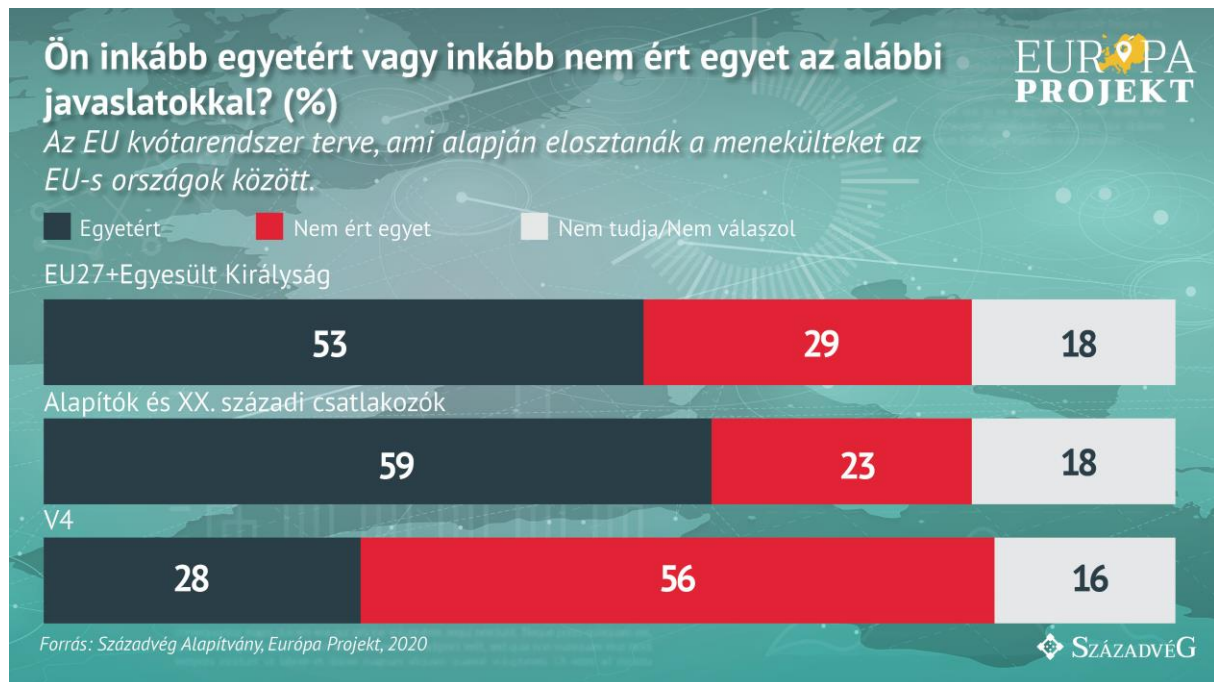
49, a gazdaság stagnálására számítóké 25 százalék. E képbe illeszkedik, hogy a visegrádi államokban több mint kétszer annyian (37 százalék) vélik úgy, hogy a gyermekeik illetve a következő generációk jobban fognak élni a későbbiekben, mint az alapító és a múlt században csatlakozó országokban (18 százalék).

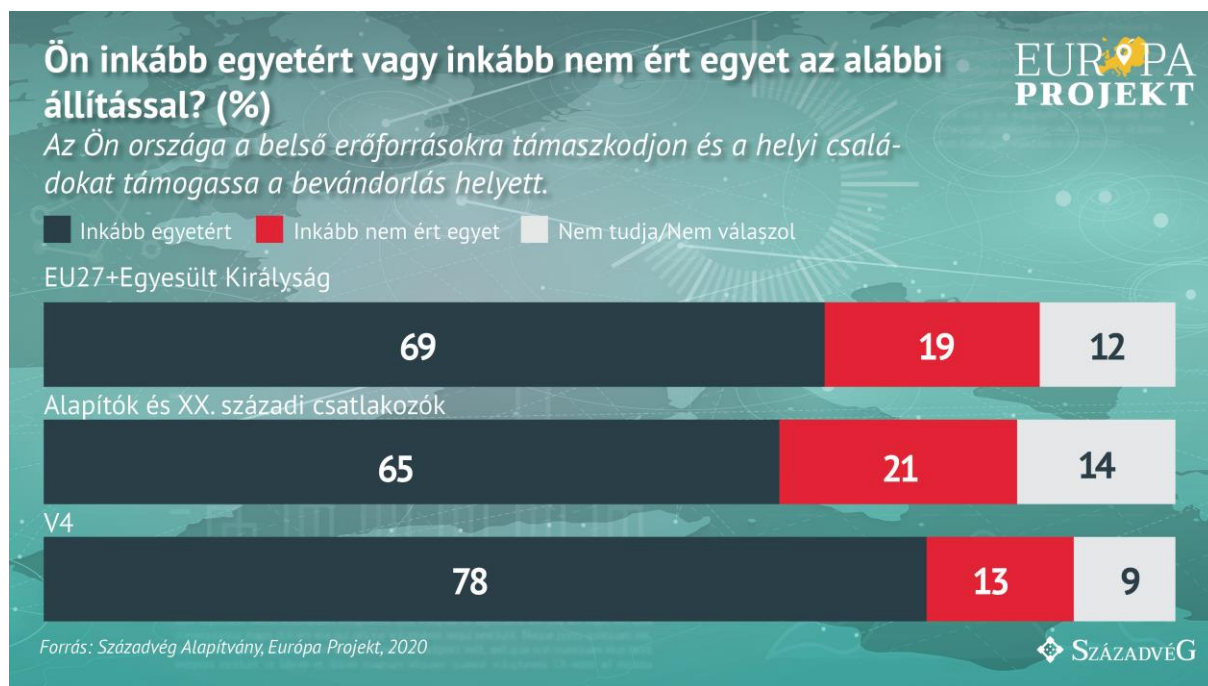
A V4-es országok közül **a magyarok (42 százalék) és a lengyelek (40 százalék) a legbizakodóbbak a következő generációk jóléte kapcsán**. Ebben a kérdésben is megfigyelhető, hogy az európaiak véleménye évről évre közelebb kerül a visegrádiak nézeteihez. 2019-ben az uniós és brit megkérdezettek 49 százaléka látta úgy, hogy a gyermekeik rosszabbul fognak élni, mint ma, viszont 2020-ban ez az arány 42 százalékra mérséklődött.

Jelentős a migránskvóták elutasítottsága a V4-országokban

Európát 2015 nyara óta fokozott migrációs nyomás éri, amely a jelek szerint a közeljövőben sem fog enyhülni. A kutatás rávilágít, hogy a visegrádi országok polgárai reálisan ítélik meg az illegális migráció okait, míg az európai közvélemény is fokozatosan közelít a V4-ek álláspontjához. Az európai válaszadók 57, a visegrádiak 68 százaléka látja úgy, hogy a legtöbb migráns a gazdasági és szociális juttatások reményében érkezik az Európai Unióba, ezzel szemben az uniós és brit megkérdezettek 37, a V4-es polgárok 26 százaléka gondolja azt, hogy az illegális migránsok azért érkeznek Európába, mert az anyaországukban nincsenek biztonságban. Fontos megjegyezni, hogy 2016-ban még az európaiak többsége (51) százaléka, 2017-ben pedig 42 százaléka vezette vissza az anyaországi biztonság hiányára a migránsok tömeges bevándorlását kontinensünkre.

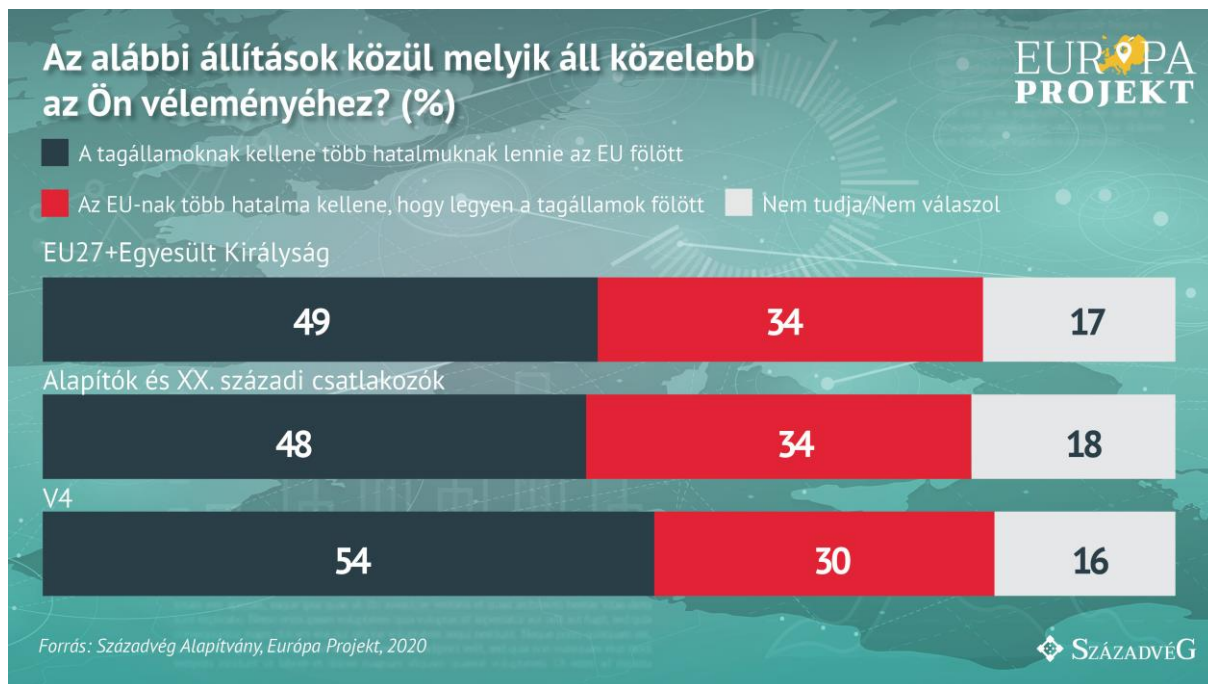
Éles törésvonal figyelhető meg azonban a nyugat-európai és közép-európai tagállamok között a migránsok szétosztását célzó brüsszeli kvótarendszer megítélésében. A kvótarendszert támogatók aránya az alapító és a 20. században csatlakozó országok körében a legmagasabb (59) százalék, míg a V4-ek tekintetében a legalacsonyabb (28 százalék) a vizsgált országcsoportok közül. **A migránsok tagállamok közötti uniós elosztásának tervét ellenzők aránya az alapító és a múlt században csatlakozó tagállamok polgárai körében 23, a visegrádiak vonatkozásában 56 százalék.** Ezzel összefüggő kérdés, hogy Európa hagyományos, keresztény arculatának megőrzése kiemelt prioritás a V4-együttműködés államainak körében. A felmérés szerint az alapító és a 20. században csatlakozó országok válaszadóinak 53, **a visegrádi polgároknak viszont 59 százaléka véli úgy, hogy Európának meg kell őriznie keresztény kultúráját és hagyományait.** A keresztény hagyományokon való túllépést, és egy világibb kultúra felé történő elmozdulást az alapító és múlt században csatlakozó tagállamok megkérdezettjeinek 37, a V4-es polgárok 32 százaléka támogatná.

Az Európai Unió évek óta demográfiai és gazdasági nehézségekkel küzd, amely problémák lehetséges megoldási módjai állandó vitatémái az európai közbeszédnek. A kutatás alapján kijelenthető, hogy a V4-szövetség polgárainak több mint háromnegyede (78 százalék) ért egyet azzal, hogy országának a belső erőforrásokra kellene támaszkodnia, illetve a helyi családokat kellene támogatnia a bevándorlás helyett, míg ez az arány az alapítók és a 20. században csatlakozók körében 65 százalék. Ezzel párhuzamosan a visegrádi polgárok 72, az az alapító és múlt században csatlakozó államok válaszadóinak 53 százaléka véli úgy, hogy a népességfogyás problémáját nem a bevándorlás ösztönzésével, hanem a születendő gyermekek számának növelésével kell megoldani. Látható tehát, hogy Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Csehország polgárai a jelentkező demográfiai és az ezzel összefüggő gazdasági kihívásokat a családok illetve a gyermekvállalás támogatásával, és nem a tömeges bevándorlás elősegítésével kívánják kezelni.

Brüsszel túlhatalma helyett a nemzeti szuverenitás elkötelezettjei a V4-ek

Az Európai Unió jövőjével kapcsolatos meghatározó kérdés, hogy az európai együttműködés az elkövetkezendő években a további brüsszeli hatalomkoncentráció vagy a tagállami szuverenitás védelmének irányába mozduljon-e el. A felmérés alapján megállapítható, hogy a V4-es országok az európai átlaghoz képest elkötelezettebb hívei a nemzeti szuverenitás tiszteletben tartásának Brüsszel hatalmának növelésével szemben.

Az uniós és brit megkérdezettek 34, a visegrádi polgárok 30 százaléka gondolja úgy, hogy Brüsszelnek kellene több hatalmat adni a tagállamok felett, míg **a nemzetállamok részére több hatalmat juttatók aránya az európai megkérdezettek körében 49, a visegrádiak tekintetében 54 százalék**. A jelenség azzal magyarázható, hogy a visegrádi országok a hazájuk illetve a régió érdekei érvényesítésének garanciáját az erős nemzetállami keretekben látják.

Budapest, 2021. február 24.

Századvég Alapítvány

Az Európa Projekt kutatásról

2016 első felében a Századvég Alapítvány vezetésével az Európai Unió 28 tagországára kiterjedő közvélemény-kutatás készült azzal a céllal, hogy megvizsgálja az európai állampolgárok véleményét az unió jövőjét leginkább érintő kérdésekben. A Project28 közvélemény-kutatás egyedülálló módon, az eddigi legszélesebb körben, országonként 1000, azaz összesen 28 000 véletlenszerűen kiválasztott, felnőtt korú személyt kérdezett meg. A vizsgálat legfontosabb céljai közé tartozott megismerni a társadalom konjunktúraérzetét, feltérképezni az Európai Unió teljesítményével, a migrációs válsággal és a növekvő terrorizmussal kapcsolatos lakossági attitűdöket. A Századvég Alapítvány – a magyar kormány megbízásából – 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben ismét elvégezte a kutatást, mely továbbra is az európai politikai és társadalmi közbeszédet leginkább meghatározó témákra reflektált.

2020-ban, immár Európa Projekt néven folytatódik a felmérés, melynek célja ezúttal is a kontinensünket érintő legjelentősebb közéleti kérdésekkel kapcsolatos lakossági attitűdök feltérképezése volt. A társadalom konjunktúraérzete, az Európai Unió teljesítménye, továbbá a migrációs krízis megítélése mellett – igazodva az Európát érintő legújabb kihívásokhoz – az ideai közvélemény-kutatás meghatározó témája a koronavírus-járvány, a klímaváltozás, valamint az antiszemitizmus jelensége. A 2020-as kutatás az Európai Unió tagországai mellett az Egyesült Királyságra, Norvégiára és Svájcra terjedt ki, így összesen 30 000 véletlenszerűen kiválasztott, felnőtt korú személyt kérdezett meg CATI – módszerrel.